

2011-11-27

Länsstyrelsen i Skåne län
Miljöavdelningen
205 15 Malmö

Bildande av naturreservatet Haväng och Vitemölla, Simrishamns kommun
(Dnr 511-19451-2011, 1292-202)

Haväng och Vitemölla är ett av Skånes och Sveriges mest värdefulla områden ur botanisk synvinkel. Området innehåller sällsynta biotoper och arter vars like inte finns i Sverige eller Norden för övrigt. I europeiskt perspektiv är sandstäppen en särskilt prioriterad naturtyp, vars skydd i reservatsområdet är reglerat i lag genom Natura 2000. Förekomsten av sandnejlika har här en av sina största förekomster i landet. Eftersom sandnejlikans globala förekomst huvudsakligen omfattar östra Skånes mer eller mindre sandiga kalkmarker har Länsstyrelsen också ett särskilt ansvar för att ge arten och dess naturtyper inom Haväng och Vitemölla ett långsiktigt starkt skydd. Här finns också en lång rad andra växtarter som är unika för landet. De hektarstora områden som lyser vitt i Vitemöllas backar kring midsommartid, när den stora sandliljan blommar, är en upplevelse och turistattraktion som fastnar i minnet för evigt hos den intresserade och som inte kan upplevas på någon annan plats i Norden.

Sammanfattningsvis kan Föreningen konstatera att de botaniska värdena i det föreslagna naturreservatet är avsevärt högre än vad som framgår av resolutionstexten. Föreningen förutsätter att texten om de botaniska motiven för att skydda området i förslaget ändras och utvecklas i enlighet med vad som ovan framförts.

För att biotoper och växtarter ska kunna ges ett starkt och tillförlitligt skydd måste naturligtvis också områdets naturförhållanden skyddas och bevaras oförändrade. För sandstäpp och borsttåtelhed måste marken hållas öppen, så att sanden får fritt spelrum. Rörlig sand är ett livsvillkor för vegetationen och sandstäppen, som Sverige såväl genom Regeringsbeslut som genom avtal med EU-kommissionen i Natura 2000 åtagit sig att skydda långsiktigt. Inom naturreservatet Vitemölla strandbackar har detta under närmare 50 år kommit till uttryck genom att det råder förbud att anlägga någon form av väg genom området. Detta förbud måste även gälla i fortsättningen, vilket överensstämmer med vad Länsstyrelsen framfört till Trafikverket angående planerna på att anlägga ny väg genom reservatsområdet.

Föreningen noterar att de synpunkter som Länsstyrelsen framfört till Trafikverket om planerna att anlägga väg genom naturreservatet inte beaktats, i varje fall inte i tillräcklig omfattning i reservatsförslaget. Detta är anmärkningsvärt eftersom detta är grundläggande för syftet med naturreservatet och för att kunna skydda områdets naturtyper och arter. Den 22 juni 2011 skriver Länsstyrelsen (Dnr 343-151-11, 91-C-0021) om Vitemölla och poängterar särskilt att "Hoten i form av minskad dynamik/rörlighet och ökad fragmentering av naturtypen måste uppmärksammas". Länsstyrelsen anger att slutsatsen blir att cykelleden inte är möjlig att genomföra eller anlägga inom naturreservatet, eftersom projektet strider mot syftet att skydda biotoper och arter. Det bör enligt Föreningens mening klart framgå av resolutionstexten att det är förbjudet att anlägga någon form av väg. Förbudet är nödvändigt för att syftet med reservatet ska nås,

för att eliminera hot mot sandstämpan och borsttåtelheden samtidigt som de åtaganden som Sverige gjort genom Regeringen blir tillgodosedda.

Lunds Botaniska Förening tillstyrker att naturreservatet Haväng och Vitemölla bildas under förutsättning att förslaget ändras i enlighet med vad som ovan framförts.

Föreningen har inte fått reservatsförslaget på remiss, vilket är förvånande, eftersom Föreningen har tillgång till den bästa kunskap som kan uppbringas inom det botaniska området. Eftersom Föreningen inte fått del av reservatsförslaget i tillräckligt god tid har yttrandet begränsats till synpunkter på resolutionstexten.

Med vänlig hälsning

Åke Svensson
Ordförande

Lunds Botaniska Förening
Ö. Vallgatan 18
223 61 Lund
www.lundsbotaniska.se